

29.10.2009

ELINTARVIKENEUVOTTELUKUNTA**Aika** 23.10.2009 klo 9-11**Paikka** Maa- ja metsätalousministeriö

Osallistujat	Niemi Veli-Mikko	puheenjohtaja
	Aittoniemi Veli-Matti	jäsen
	Hartikainen Tarja	jäsen
	Hatakka Maija	jäsen
	Heiskanen Seppo	jäsen
	Lemström Anna	asiantuntija
	Lepistö Outi	asiantuntija
	Mannonen Leena	jäsen
	Marniemi Annikka	jäsen
	Puurula vuokko	jäsen
	Siivinen Kalevi	jäsen
	Söderström Merja	jäsen
	Törrönen Anneli	jäsen
	Haikonen Anne	pääsihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi. Merkittiin tiedoksi, että neuvottelukunnan jäseniksi on 23.9.2009 määrätty lähetystöneuvos Pekka Voutilainen/UM ja kotieläinasiamies Vuokko Puurula/MTK.

2 Työjärjestys

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 Ympäristöterveydenhuollon maksullisuus - ELT Outi Lepistö

Outi Lepistö kertoi yhteistyössä Kuntaliiton kanssa tehdystä ympäristöterveydenhuollon maksullisuutta koskevasta tutkimuksesta. Tutkimus toteutettiin Helsingin yliopiston elintarvike- ja ympäristöhygienian laitoksella kevään ja kesän 2009 aikana. Kyselyyn vastanneista valvontayksiköistä 80 %:lla oli voimassa oleva taksa. Kaikkiin taksoihin sisältyi ilmoitusten käsittely ja hyväksymismenettely sekä suunnitelmallinen valvonta. Taksojen osalta oli käytössä erilaisia malleja: maksuluokat kohdetyypeittäin, tuntihinnat tai näiden yhdistelmät. Tuntihinnoissa ja matkakustannusten huomioimisessa oli melko paljon eroja. Usean eri lainsäädännön mukaisia tarkastuksia tehtäessä taksojen soveltaminen vaihtelee. Määräystenvastaisuuksiin liittyvien uusintakäyntien laskutus vaihtelee. Suunnitelmalliseen valvontaan liittyvien tarkastusten määrä oli useimmissa valvontayksiköissä ollut suosituksia alhaisempi. Tämä on osittain resurssikysymys, mutta siihen vaikuttaa myös kunnan elinkeinorakenne ja tarkastustiheyden so-

peuttaminen riskeihin. Valvontayksiköissä pidetään myös tärkeänä, että ad hoc valvonnalle jää tilaa. Kyselyyn vastanneista valvontayksiköistä 38 % totesi maksutuottojen kattavan suoritteista aiheutuvat todelliset kustannukset. Vastanneista 68 % totesi maksutuottojen tulevan valvontayksikön käyttöön. Vähän yli puolet vastanneista suhtautui myönteisesti valvonnan maksullisuuteen. Suurimpia huolenaiheita maksullisuuteen liittyen olivat yhtenäisyyden puute sekä resurssien puute. Pelkona on myös kuntien maksuosuuden pienentäminen. Eräät vastaajat toivoivat keskushallinnon tekemään riskinarviointiin perustuvaa vuosimaksua (ns. Ruotsin malli). Maksullisuuden katsotaan kuitenkin pääsääntöisesti parantavan valvonnan laatua.

Yhteenvedona selvityksen tuloksista Lepistö totesi, että taksat ovat pääosassa valvontayksiköitä hyvin käytössä. Valvonnan seudullisuus asettaa maksullisuudelle sekä haasteita että mahdollisuuksia. Maksujen määräytymiseen ja perimiseen kaivataan yhdenmukaisuutta ja ohjausta. Toisaalta myös nähdään, että kun valvonnan perusteet saadaan kuntoon, myös maksullisuuteen liittyvät ongelmat korjaantuvat.

Veli-Mikko Niemi muistutti, että elintarvikelain (23/2006) käsittelyn yhteydessä eduskunta edellytti valvonnan maksullisuuden seuranta. Neuvottelukunta piti tärkeänä, että kun ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöä tulevaisuudessa arvioidaan, siinä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota maksullisuutta koskeviin säännöksiin. Lihantarkastuksen uudistamista pohtiva työryhmä ottaa kantaa myös maksullisuuteen. Neuvottelukunta piti tärkeänä mahdollisuutta maksujen kohtuullistamiseen. Myös maksujen perimisestä aiheutuvat byrokratian minimointia pidettiin tärkeänä. Todettiin, että laskutus kerran vuodessa on nykyisinkin mahdollista.

5 Kansallinen toiminta

Veli-Mikko Niemi/MMM kertoi ns. laitosasetuksen (37/EEO/2006) muutosehdotus. Siihen sisältyvistä kalakukkoja valmistaviin toimipaikkoihin (laitos) sovellettavista vaatimuksista sekä kalakukkojen lämpötilavaatimuksista järjestetään kuulemistilaisuus Kuopiossa 19.11.2009. Valvontatietojen julkistamista koskeva seminaari järjestettiin 20.10.2009. Seminaarissa esiteltiin olemassa olevia valvontatietojen julkistamisjärjestelmä, erityisesti Tanskan smiley-mallia, kuvattiin Suomen nykytilannetta sekä kuultiin sidosryhmiä. Sidoryhmien näkemyksen mukaan järjestelmän kehittäminen on tarpeen, koska nykyinen raportointijärjestelmä ei palvele kuluttajia riittävällä tavalla. Pienryhmä (MMM/ELO, Evira, läänit, kunnat) on keskustellut erilaisista vaihtoehdoista valvontatietojen julkistamisen kehittämiseksi. Ryhmän valmisteleva ehdotus on tarkoitus antaa tammikuussa 2010. Ns. huoneistoasetukseen (28/2009) sisältyy vaatimus ilmoittaa tuoreen kalan pyynti- tai nostopäivä. Ongelmaksi toimijoiden keskuudessa on koettu se, että tietoa pyyntipäivästä on toisinaan vaikea saada. Lisäksi kaivataan selkeää määritelmää sille, mikä katsotaan tuoreeksi kalaksi. Vesihuoltolain 119/2001 uudistamista koskeva väliraportti on lähdössä lausuntokierrokselle. Elintarviketeollisuuden huolenaiheet on välitetty tiedoksi asiaa valmistelevalle työryhmälle. Täydentävien ehtojen valvonnan kansallista toteutusta selvitetään parhaillaan. Eläinlääkintähuoltolain myötä valvontatehtäviä ja 15 htv resursseja siirretään aluehallintovirastoille.

Maija Hatakka/Evira kertoi lukuisten FVO-missioiden työllistäneen virastoa kovasti kuluneen vuoden aikana. Missioiden loppukokous on maaliskuussa 2010.

Vuokko Puurula/MTK kertoi, että parhaillaan valmistellaan vuoden 2010 tukiratkaisuja. Erityisesti maidontuottajien taloudellinen tilanne on vaikea.

Tarja Hartikainen/Kuntaliitto kertoi, että eläinlääkintähuoltolakiin liittyvää valtioneuvoston asetusta odotetaan kovasti. Erityisesti odotetaan tarkempaa ohjeistusta valvontakustannusten korvaamisesta kunnille. Hartikainen kertoi myös Eviran, PTY:n ja Kuntaliiton yhteistyössä toteuttamasta vähittäismyymälöitä koskevasta hankkeesta, jossa kaupan omavalvontatietopankkiin ja Kuntaliiton sähköisen tarkastuslomakkeen käyttöön liitetään vähittäismyymälöiden riskinarviointi Risk Sheriff -työkalua käyttäen.

Veli-Matti Aittoniemi/MaRa kertoi, että ravintola-alan omavalvontaohjeen päivitys on valmistumassa. Ohjeelle odotetaan Eviran hyväksyntää.

Kalevi Siivinen/TLAB kertoi hankkeesta, jossa valvontatietoja kerätään EFSA:lle riskinarvioinnin pohjaksi

Anne Haikonen/MMM kertoi, että luonnos pakattuja vesiä koskevaksi maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi on ollut kesän aikana uudella lausuntokierrokselle ja samalla se notifiointiin EU:n teknisten määräysten ilmoitusjärjestelmän kautta. Komission antama yksityiskohtainen lausunto jatkoi odotusaikaa 2.1.2010 asti.

6 Euroopan Unioni

EFSA

Merkittiin tiedoksi kokousraportti neuvoa-antavan ryhmän kokouksesta 23-24.9.2009.

Elintarvikeketju ja eläinten terveys –pysyvä komitea

Merkittiin tiedoksi kokousraportit seuraavista pysyvän komitean kokouksista:

- biologinen turvallisuus 16.9.2009
- toksikologinen turvallisuus 28.9.2009
- yleinen elintarvikelaki 1.10.2009.

Muuntogeeniset elintarvikkeet – tilannekatsaus

Leena Mannonen/MMM kertoi RASFF-ilmoituksista, joita on tullut gm-maissilla kontaminoituneesta soijarehusta. Kyseisten gm-maissin hyväksymispäätökset pyritään tekemään kuluvan syksyn ajan. Kanadalaisen gm-pellavan jäämiä on löytynyt EU:sta. Kanadan kanssa on sovittu toimista, joilla kyisen gm-pellavalla kontaminoituneiden erien tuonti EU:n alueelle voidaan estää.

Muut ajankohtaiset EU-asiat

Veli-Mikko Niemi kertoi komission kertomuksesta valvonta-asetuksen (EY) N:o 882/2004 soveltamisesta. Kertomuksessa käsitellään myös valvonnan maksullisuutta. Nykyisiin säännöksiin ollaan suhteellisen tyytyväisiä. Komission tekee vaikutusarvioinnin vaihtoehtoisista tavoista kehittää lainsäädäntöä. Niemi kertoi

myös komission kertomuksesta hygienia-asetusten (EY) N:o 852/2004, 853/2004 ja 854/2004 soveltamisesta. Keskusteluissa on noussut esille valvonnan riskiperusteisuus sekä lihantarkastuksen modernisointi. Suuri muutoksia ei ole odotettavissa.

8 Codex Alimentarius

Todettiin tulevat kokoukset:

- ravitsemus- ja erityisruokavaliovalmistekomitea CCNFSDU (2-5.11.2009, Düsseldorf, Saksa): Anna Lemström/MMM
- hygieniakomitea CCFH (16-20.11.2009, San Diego, USA): Sebastian Hielm/MMM

9 Muut kansainväliset asiat

10 Muut asiat

11 Seuraava kokous

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi **1.12.2009 klo 14.00**. Kokouksen teemanä on Ajankohtaista salmonellasta.

Vuoden 2010 ensimmäinen kokous pidetään **15.1.2010 klo 9.00**. Kokouksessa käsitellään luonnosta elintarviketurvallisuusselonteoksi.

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00

Puheenjohtaja

Veli-Mikko Niemi

Pääsihteeri

Anne Haikonen